

فرهنگ آب و آبیاری استان مرکزی

سرشناسه عنوان و نام پدید آور	مبارکی، مهدی، ۱۳۶۱ - فرهنگ آب و آبیاری استان مرکزی / پدیدآورندگان: مهدی مبارکی، زهره شهبازی، اکرم جدیدی. همکاران پژوهشی: عزت اله آمرهای و مسعود منصوری، ناظر علمی: محمدرضا احمدی، ویراستار: علی اکبر عراقی، برای شرکت سهامی آب منطقه ای مرکزی.
مشخصات نشر مشخصات ظاهری شابک	اراک: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد استان مرکزی، ۱۳۹۶. ۲۷۷ص. مصور(رنگی)، جدول. ۷-۴۹-۸۲۴۵-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی یادداشت	فیا همکاران پژوهشی: عزت... آمرهای، مسعود منصوری
موضوع P موضوع	آب، منابع—ایران—استان مرکزی (Province) Markazi—Iran—Water-supply آب—ایران—استان مرکزی—فرهنگ عامه (Folklore) Markazi—Iran—Water
موضوع موضوع	آب های زیرزمینی—ایران—استان مرکزی (Province) Markazi—Iran—Grand Water آب—ایران—فرهنگ عامه (Folklore) Markazi—Iran—Water
شناسه افزوده کد پیگیری	شهبازی، زهره، ۱۳۵۸- جدیدی اکرم ۱۳۶۱ جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد استان مرکزی.
رده بندی دیویی رده بندی کنگره	۹۵۵/۰۲۱ DSR2073 / ۲م ۱۳۹۰
شماره کتابشناسی ملی صاحب اثر	۱۹۷۱ : شرکت سهامی آب منطقه ای مرکزی

فرهنگ آب و آبیاری استان مرکزی

برگرفته از مطالعه پژوهشی انجام شده توسط شرکت سهامی آب منطقه ای مرکزی و گروه پژوهشی توسعه اجتماعی جهاد دانشگاهی استان مرکزی

مهدی مبارکی، زهره شهبازی، اکرم جدیدی

ناشر: انتشارات جهاد دانشگاهی / واحد استان مرکزی

چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰

صفحه آرای: فرزانه شامحمدی

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

۱-اراک- میدان شریعتی- دانشگاه اراک- کتاب فروشی جهاد دانشگاهی

تلفن: ۰۸۶-۳۲۷۸۹۶۹۰

۲- تهران خ انقلاب بین فلسطین و چهارراه ولیعصر جنب مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران تلفن: ۶۶۴۸۷۶۲۵-۶

پایگاه اطلاع رسانی: www.isba.ir - پست الکترونیک: jahad.farhangi@yahoo.com

فروشگاه اینترنتی: www.jdbookfair.com

برنامه‌ریزی‌ها در حوزه آب، کشاورزی و صنعت با چشم‌پوشی از تجربیات چند هزار ساله فرهنگ بومی و از بین بردن سنت‌ها به بسیاری از منابع آبی طبیعی لطمه زده است. به نظر می‌رسد بخش اعظم تنگناهای کنونی عرصه مدیریت منابع آب در ایران ناشی از کاربست الگوهای ناکارآمد و ناسازگار با اقلیم طبیعی این سرزمین است. بنابراین لازم می‌باشد با شناخت و مطالعه تجربیات چند هزار ساله و استفاده از آن‌ها در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های حوزه آب زمینه بهره‌برداری صحیح از این منابع فراهم گردد. در راستای این هدف شرکت سهامی آب منطقه‌ای مرکزی با تولید این کتاب تلاش نموده از طریق شناخت پیشینه فرهنگی آب و آبیاری و استفاده از الگوهای کنونی و گذشته آن و ارائه راهکارهای عملی به راجع سیاست‌گذار و برنامه‌ریز در جهت حفظ و توسعه منابع آبی زمینه جلوگیری از گسترش بحران زمین از پیش فراهم نماید. امید است ره‌آورد علمی حاصل از این مطالعه بتواند در راه توسعه و اعتدالی کشور خنک‌کننده در حوزه آب منشا اثر واقع شود.

در پایان لازم می‌دانم از سوی شرکت سهامی آب منطقه‌ای مرکزی از محققین و پژوهشگران تولید کننده این اثر علمی در گروه پژوهشی توسعه اجتماعات، دانشگاهی استان سپاس‌گزاری نمایم.

عزت‌ا... آمره‌ای

مدیر عامل شرکت سهامی آب منطقه‌ای مرکزی

فهرست مطالب

۲۰.....	بخش اول : آب و مساله مندی فرهنگی آن.....
۲۰.....	۱-۱ مقدمه.....
۳۰.....	۲-۱ طرح مساله.....
۷۰.....	۳-۱ انسان شناسی فرهنگی.....
۱۲۰.....	۴-۱ محیط شناسی فرهنگی.....
۱۲۰.....	۵-۱ ژولیان استیوارد.....
۱۸۰.....	بخش دوم : تقدس آب در میان ملل و ادیان مختلف.....
۱۸۰.....	۱-۲ مقدمه.....
۱۸۰.....	۲-۲ جایگاه آب در اسلام.....
۲۲۰.....	۳-۲ جایگاه آب در دین یهود.....
۲۴۰.....	۴-۲ جایگاه آب در دین مسیحیت.....
۳۰۰.....	۵-۲ جایگاه آب در آیین مناهج.....
۳۲۰.....	۶-۲ آب و آیین هندو.....
۳۳۰.....	۷-۲ آب و آیین زرتشت.....
۳۸۰.....	۸-۲ آب در فرهنگ ایرانیان قبل از اسلام.....
۳۹۰.....	۹-۲ آب در فرهنگ ایرانیان پس از اسلام.....
۴۲۰.....	۱۰-۲ آب در اساطیر یونان.....
۴۳۰.....	۱۱-۲ آب در اساطیر ایران باستان.....
۵۲۰.....	بخش سوم : مشاغل مرتبط با آب و آبیاری.....
۵۲۰.....	۱-۳ مقدمه.....
۵۳۰.....	۲-۳ میراب.....
۵۴۰.....	۱-۳-۳ وظایف میراب.....
۵۴۰.....	۲-۳-۳ دستمزد میراب.....
۵۶۰.....	۳-۳ دشتیان.....
۵۸۰.....	۱-۳-۳ وظایف و نحوه انتخاب دشتیان.....
۵۹۰.....	۲-۳-۳ دستمزد دشتیان.....
۶۱۰.....	۴-۳ مقنی.....
۶۵۰.....	۱-۴-۳ دستمزد مقنی.....
۶۶۰.....	۲-۴-۳ مشکلات پیشروی مقنیاں.....

۶۹.....	۵-۳ آسیابان.....
۷۲.....	۱-۵-۳ دستمزد آسیابان.....
۷۶.....	۶-۳ حمامی.....
۷۹.....	۷-۳ جوب پا.....
۸۰.....	۸-۳ بیلدار.....
۸۰.....	۹-۳ تیره گر.....
۸۱.....	۱۰-۳ مولف.....
۸۱.....	۱۱-۳ یخچال.....
۸۳.....	۱۲-۳ نتیجه گیری.....
۸۸.....	بخش چهارم: منابع آب و تازههای آبی.....
۸۸.....	۱-۴ مقدمه.....
۸۹.....	۲-۴ منابع آب استان مرکزی.....
۹۰.....	۱-۲-۴ آبهای سطحی.....
۹۰.....	۴-۲-۱-۱ حوضه های آبریز استان.....
۹۱.....	۴-۲-۱-۲ رودخانه های دائمی و فصلی.....
۹۶.....	۴-۲-۱-۳ دریاچه.....
۹۸.....	۲-۲-۴ آبهای زیرزمینی.....
۹۹.....	۱-۲-۲-۴ چشمه.....
۱۰۵.....	۲-۲-۲-۴ سربها.....
۱۰۶.....	۳-۲-۲-۴ تالاب.....
۱۰۹.....	۴-۲-۲-۴ سد.....
۱۱۴.....	۵-۲-۲-۴ قنات یا کاریز (کهریز).....
۱۴۴.....	۶-۲-۲-۴ آب انبار.....
۱۶۷.....	۷-۲-۲-۴ آسیابهای آبی.....
۱۸۸.....	۸-۴-۲-۴ یخچال طبیعی.....
۲۰۰.....	۹-۲-۲-۴ حمام.....
۲۰۹.....	۳-۲-۴ نتیجه گیری.....

۲۱۶	بخش پنجم : نظام آبیاری
۲۱۶	۱-۵ مقدمه
۲۱۶	۲-۵ انواع آبیاری
۲۱۸	۳-۵ آبیاری در ساوه
۲۲۱	۴-۵ آبیاری در زرنديه
۲۲۱	۵-۵ آبیاری در روستای وفس
۲۲۲	۶-۵ آبیاری در روستای آوه
۲۲۲	۷-۵ آبیاری در ابراهیم آباد
۲۲۲	۸-۵ آبیاری ر الویر
۲۲۳	۹-۵ نظام گرس و تقسیم آب
۲۲۳	۱-۹-۵ مبنای واحد تقسیم آب در روستاهای ایران
۲۲۵	۲-۹-۵ واحد اندازه گیری تقسیم آب در استان مرکزی
۲۳۴	۱۰-۵ نتیجه گیری
۲۳۸	بخش ششم : آیینها و مراسم مرتبط با آب
۲۳۸	۱-۶ مقدمه
۲۳۹	۲-۶ آئینهای بارانخواهی
۲۴۰	۱-۲-۶ مراسم کوسه ناقالدی
۲۵۳	۳-۶ مراسم چمچه خاتون
۲۶۳	۴-۶ مراسم گاو ربایی توسط زنان
۲۶۴	۵-۶ مراسم ناخور گتیرمک در کمیجان
۲۶۷	۶-۶ نماز استسقاء یا نماز باران
۲۶۹	۷-۶ گونههای دیگر مراسم بارانخواهی
۲۷۲	۱-۷-۶ جشن سراوبه
۲۷۲	۲-۷-۶ باور خواب آب
۲۷۵	۸-۶ جشن تیرگان
۲۷۷	۹-۶ جشن آب پاشان
۲۸۳	۱۰-۶ برف خواهی
۲۸۴	۱۱-۶ عروسی آب
۲۸۵	۱۲-۶ زن گرفتن برای قنات
۲۸۷	۱۳-۶ پیش بینی سالهای خشک و پر باران

۲۹۱.....	۱۴-۶ باران زیادی و بارانبندی
۲۹۳.....	۱۵-۶ اعتقاد به تر یا ماده بودن آنها
۲۹۴.....	۱۶-۶ بیل گردانی
۳۰۱.....	۱۷-۶ نتیجه گیری
۳۰۶.....	بخش هفتم : جمع بندی
۳۰۶.....	۱-۷ جمع بندی
۳۱۱.....	۲-۷ راهکارها ، راهبدها
۳۱۲.....	۱-۲-۷ راهکارهای آموزشی
۳۱۲.....	۲-۲-۷ راهکارهای فرهنگی
۳۱۳.....	۳-۲-۷ راهکارها ، حقوقی و قضایی
۳۱۴.....	۴-۲-۷ راهکارهای فنی و زیر ساختی
۳۱۵.....	۵-۲-۷ راهکارهای اقتصادی
۳۱۵.....	۶-۲-۷ راهکارهای فرهنگی و اجتماعی
۳۱۷.....	فهرست منابع
۱۶۷.....	ضمائم و عکسها